

Urvalsprov E

Läs noga igenom alla instruktioner.

Det här urvalsprovet har en gemensam del.

För den gemensamma delen har en tid för utförande fastställts. Tiden visas i provsystemet. När den delspecifika tiden har löpt ut stängs delen i fråga. Om du inte hinner utföra delen sparas den senaste situationen som svar. **Den öppnade delen måste utföras på en gång och du kan inte återvända till delen senare.**

Utöver den delspecifika tiden för utförande innehåller provtiden 5 minuter för att läsa instruktionerna på urvalsprovets framsida. Obs! Om du överskrider denna tid på 5 minuter förlorar du provtid för att utföra delen när du läser instruktionerna på framsidan.

Under provet får du endast ha urvalsprovsystemet Vallu öppet samt de separata materialfiler som öppnas i systemet.

Du kan skissa upp dina svar på pappren som delats ut. Anteckningar som du har gjort på pappren beaktas inte i bedömningen.

Provets poängsättning anges i de delspecifika instruktionerna.

Den Gemensamma Delen

Den öppnade delen måste utföras på en gång och du kan inte återvända till den senare.

När den delspecifika tiden har löpt ut stängs delen i fråga. Om du inte hinner utföra delen sparas den senaste situationen som svar.

Det är tillåtet att använda sökfunktionen i urvalsprovet (till exempel med tangentkombinationen Ctrl+F eller Cmd+F). Sökfunktionen kanske inte hittar all text, till exempel text i bilder.

Delen består av uppgifterna 1–30, vilka i sin tur består av ett varierande antal deluppgifter. Det maximala poängtalet för provet är 187 poäng. Rätt svar på en deluppgift eller ett påstående ger 1–2 poäng och fel svar ger minuspoäng, vars antal varierar beroende på uppgift. En obesvarad fråga eller alternativet "Jag besvarar inte frågan" ger inte minuspoäng (utan 0 poäng). Den exakta poängsättningen, inklusive minuspoäng, förklaras i början av varje uppgift eller uppgiftstyp. Minuspoäng beräknas med två decimalers noggrannhet.

Uppgifterna baserar sig på materialet och informationen i provet.

Materialfilerna är PDF-filer som kan öppnas med vilket PDF-program som helst. Det öppnade provmaterialet får dras till ett separat fönster bredvid uppgifterna.

- Provmaterial (PDF)
- Ordlista (PDF)

Provuppgifter

Uppgifterna 1–10 gäller artikeln *Strävan efter fulländning och oro för egna prestationer? Gymnasiestuderandes perfektionism och välbefinnande i studierna* av Tuominen m.fl.

I uppgifterna 1–3 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och -1 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad".
Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 1

Uppgiften gäller tidigare forskning om perfektionism och gymnasiestuderandes välbefinnande i studierna, som Tuominen m.fl. redogör för. Ange om påståendet är sant eller falskt.

		Sant	Falskt
1.	Enligt aktuell forskning är perfektionistiska strävanden i huvudsak negativa för individens välbefinnande.		X
2.	Perfektionistisk oro kan orsaka rädsla för att misslyckas, depression och svag självkänsla.	X	
3.	Forskare har framfört att en gruppering i tre perfektionismprofiler inte förklarar skillnaderna mellan individer tillräckligt väl.	X	
4.	Konsekvenserna av perfektionistiska strävanden kan till exempel bero på hur självkritisk individen är samtidigt.	X	
5.	Gymnasiestuderande har både konstaterats vara mer intresserade av studierna och känna mer studieutmattning än studerande vid yrkesläroanstalter.		X
6.	Flest skadliga drag och drag som hotar välbefinnandet i studierna har kopplats till maladaptiv perfektionism.		X
7.	Dålig studieframgång har konstaterats orsaka studieutmattning.		X

Uppgift 2

Ange om påståendet är sant eller falskt.

		Sant	Falskt
1.	Både studieintresse och studieutmattning indikerar välbefinnande.	X	
2.	Studieintresse korrelerade negativt med perfektionistiska strävanden.		X
3.	Kön predicerade inte tillhörighet i någon perfektionismprofil på ett statistiskt signifikant sätt.		X
4.	Perfektionism kännetecknas av strävan efter fulländning och rädsla för att misslyckas.	X	
5.	Skillnader mellan grupper med olika betoningar av perfektionismens dimensioner har hittills inte varit föremål för forskning.		X
6.	Både perfektionism och välbefinnande i studierna är komplexa fenomen med många dimensioner.	X	
7.	Oro för studieframgång är inte kopplad till studieutmattning om oron beror på höga ambitioner.		X

8.	Genom en bättre förståelse av perfektionism som fenomen kan man stödja gymnasiestuderandes prestationsfokusering och deras allt högre målsättningar.		X
9.	Studien fokuserade uteslutande på individuella och gruppbaseade analyser och inte på sambanden mellan dimensioner eller mellan variabler.		X

Uppgift 3

Presenterar Tuominen m.fl. följande underliggande antaganden för sin forskning?

		Ja	Nej
1.	Perfektionistiska tendenser kan vara en förklaring till gymnasiestuderandes studieutmattning och välbefinnande i studierna.	X	
2.	Låg ambitionsnivå och oro har ett samband med bättre välbefinnande i studierna.		X
3.	Studerande kan delas in i grupper utifrån hur de betonar sin perfektionistiska strävan och oro.	X	
4.	Det finns ett samband mellan å ena sidan studerandens ambitionsnivå och oro samt å andra sidan intresse för studier och studietrötthet.	X	
5.	Studieutmattning på grund av perfektionism förekommer oftare hos kvinnliga studerande än hos manliga studerande.		X

I uppgift 4 får du +2 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och -1 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad".
Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 4

Är det fråga om studieutmattning i följande situationer?

		Ja	Nej
1.	Kim intresserar sig inte för studierna, utan ser framför sig en framtid som professionell skateboardåkare. Hen lägger all sin tid på att träna och de teoretiska studierna känns frustrerande. Kim vet att hen är bra på många saker, men motivationsbristen har lett till att uppgifter har blivit ogjorda och det känns stressande.		X
2.	Tiger ser sig själv som en svag elev. Särskilt matematik och fysik känns kämpiga, och läxorna och provläsningen i de här ämnena är så tidskrävande att det är betungande. Tiger känner ångest inför matematiklektionerna och känner att hen inte kan prestera på den nivå som krävs. Tiger har allt oftare börjat överväga att hoppa av gymnasiet.	X	
3.	Rio drömmer om att utbilda sig till lärare inom småbarnspedagogik, men befärar att hen inte har tillräcklig kapacitet för universitetsstudier. Trots att Rio har fått positiv respons på hur hen klarar gymnasiestudierna, känns det som att hen är tvungen att jobba dubbelt så mycket för skolan som kompisarna och ändå når hen inte upp till önskad nivå. Att slita mer än vad krafterna räcker till för börjar kännas onödigt.	X	
4.	Ellis är relativt nöjd med sin skolframgång, men släkten pressar henne att fortsätta till universitetet, vilket känns stressande. Ibland tänker hen att om hen hoppade av skolan skulle hen slippa de här kraven. Ellis har ändå stannat kvar i skolan för hen kommer bra överens med klasskompisarna och lärarna och har lätt för att lära sig.		X

I uppgifterna 5–8 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –0,33 poäng för fel svar.

Minuspoängen räknas med två decimalers noggrannhet. Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad". Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 5

Välj det alternativ som bäst beskriver artikeln.

a) Studiens resultat kan inte jämföras med tidigare resultat, eftersom det finns väsentliga skillnader i begreppen som använts här och i den tidigare forskningen på området.	
b) Studien innehåller nya resultat som går emot resultat från tidigare forskning.	
c) Studiens resultat stämmer på det stora hela överens med tidigare forskning och forskarnas förväntningar.	X
d) Resultaten bygger endast på finländskt datamaterial och därför har det inte varit relevant att jämföra dem med resultat av tidigare internationell forskning.	

Uppgift 6

Välj det alternativ som bäst beskriver resultaten i artikeln.

a) Perfektionismprofilerna har endast unika och sinsemellan olika samband med andra egenskaper.	
b) Perfektionismprofilerna är tydligast kopplade till negativa drag.	
c) Perfektionismprofilerna innehåller olika egenskaper, men de har inget samband med andra egenskaper inom pedagogiken.	
d) Perfektionismprofilerna har samband med både positiva och negativa drag.	X

Uppgift 7

Välj det alternativ som bäst beskriver resultaten i artikeln.

a) Profilerna har sinsemellan helt olika egenskaper.	
b) Profilerna är delvis lika varandra och delvis olika.	X
c) Profilerna är till stor del lika varandra, men det finns också små olikheter mellan dem.	
d) Det finns också profiler som helt avviker från de andra profilerna.	

Uppgift 8

Gymnasiestuderande diskuterar sina studier. Välj den perfektionismprofil som bäst beskriver uttalandet.

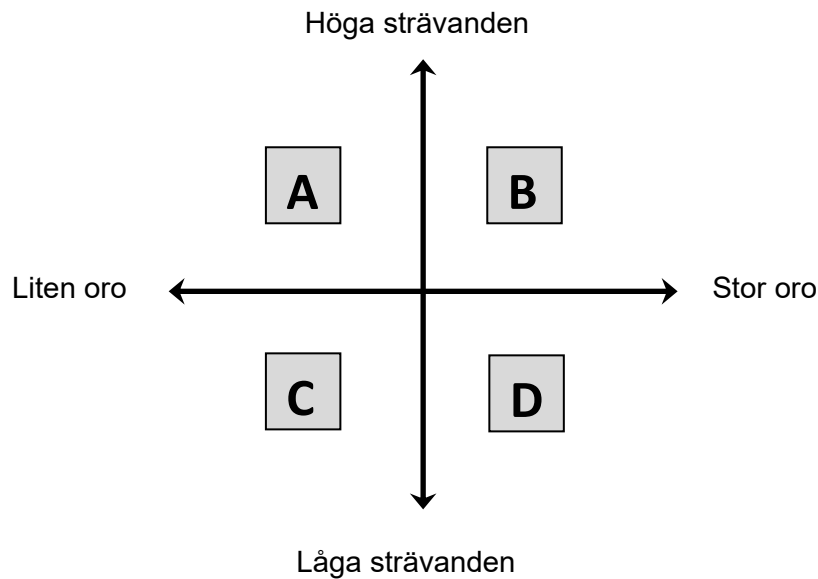
		Icke-perfektionister	Bekymrade	Ambitiösa	Perfektionister
1.	"Jag känner mig jättefundersam över hur jag ska klara av provveckan. Studierna tröttrar ut mig och jag orkar varken vara aktiv under lektionerna eller göra läxorna."		X		
2.	"Jag oroar mig egentligen inte för vad framtiden för med sig. Jag bara kommer till skolan och gör det som jag måste."	X			
3.	"Jag vill få bra betyg, men det lyckas nog inte. I provsituationen kommer jag säkert att glömma allting igen."				X
4.	"Jag studerar så flitigt att jag nästan alltid får tior i proven. Ändå grämer jag mig över fel som jag gjort. Jag tänker hela tiden på att jag kanske ändå inte är tillräckligt bra."				X
5.	"Studierna stressar mig mycket, trots att en godkänd prestation räcker för mig. Det är säkert en bekant känsla för många gymnasiestuderande."		X		
6.	"Jag vill klara mig utmärkt i studierna och litar på att jag kan uppnå mina mål."			X	
7.	"Jag vill inte slita med skoluppgifter på fritiden. Jag är inte heller speciellt intresserad av mina betyg. Visst känns det ibland lite betungande, när man inte vet vart det här leder."	X			
8.	"Jag har höga ambitioner för studierna, mina fritidsintressen och livet över lag. Jag vet att det krävs mycket arbete för att nå målen. Lyckligtvis gillar jag att studera och träna."			X	

I uppgift 9 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –0,25 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad".
Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 9

Figur 1 beskriver två dimensioner av perfektionism. Ange vilken perfektionismstyp eller perfektionismprofil som motsvarar bokstäverna A–D.

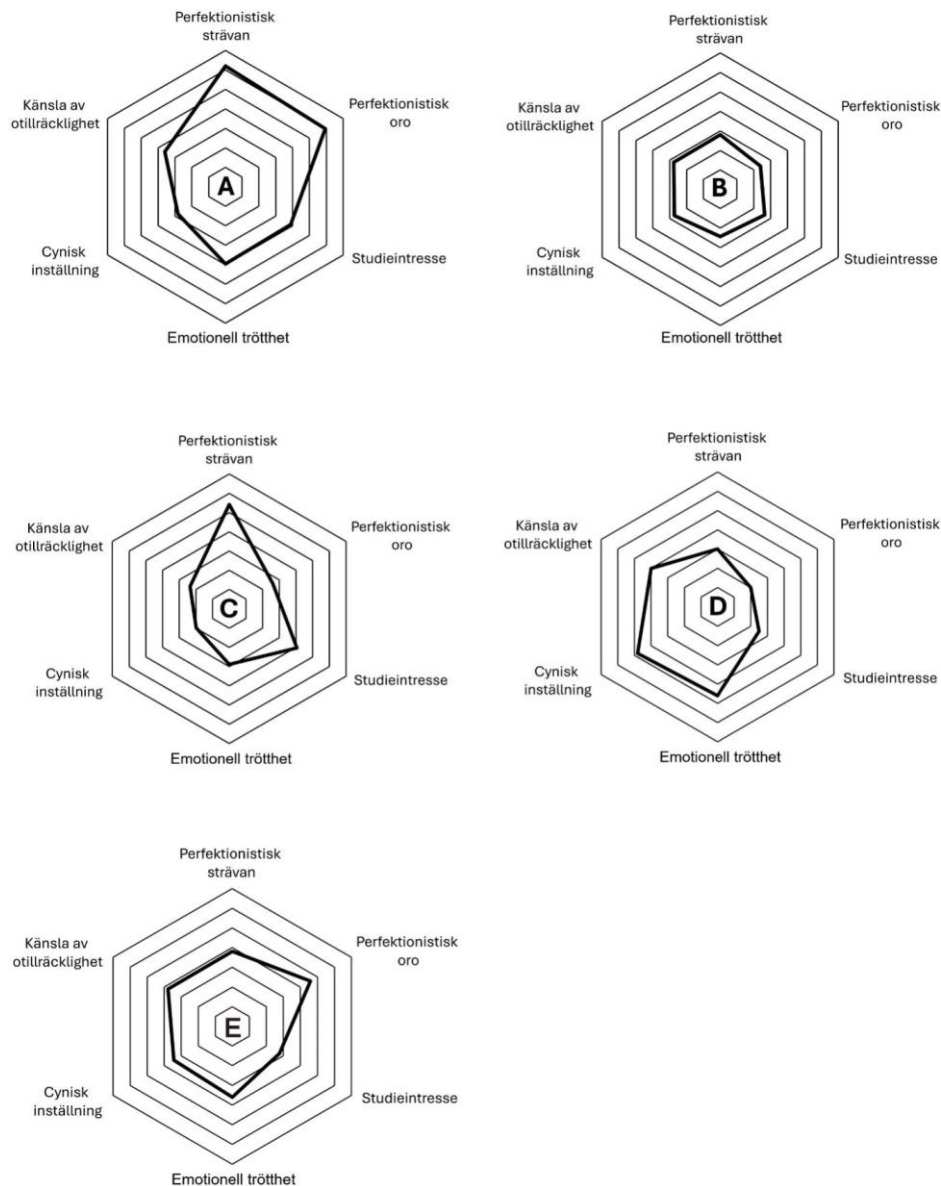
		A	B	C	D	Inte en perfektionisttyp eller perfektionismprofil
1.	Maladaptiva perfektionister		X			
2.	De oroliga				X	
3.	De cyniska					X
4.	De ambitiösa	X				
5.	Icke-perfektionister			X		
6.	Adaptiva perfektionister	X				
7.	De studieutmattade					X

I uppgift 10 får du +2 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och -0,25 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad".
Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 10

Vilka perfektionismprofiler beskrivs i bilderna? Kombinera varje perfektionismprofil med en av figurerna A–E.

		A	B	C	D	E
1.	De bekymrade					X
2.	De ambitiösa			X		
3.	Icke-perfektionister		X			
4.	Perfektionister	X				

Uppgifterna 11–18 gäller artikeln *Individuella och sociala betoningar av aktörskap och identitet i högskoleutbildades karriärbanor* av Hanhimäki m.fl.

I uppgifterna 11–12 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –1 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet ”Jag lämnar frågan obesvarad”.
Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 11

Ange om påståendet är sant eller falskt.

		Sant	Falskt
1.	Begreppet aktörskap är begränsat till forskning om individer.		X
2.	Narrativ forskning syftar till att utforma en inre berättelse för varje person som studeras.		X
3.	I en av de narrativa analysmetoderna betonas skapandet av en ny berättelse och formulering av det slutgiltiga avgörandet.	X	
4.	Svarspersonernas aktörskap och identitet har olika betoningar i karriärtypsberättelserna, men de framkommer endast som mindre viktiga mellanstadier i analysen.		X

Uppgift 12

Ange om påståendet är sant eller falskt.

		Sant	Falskt
1.	Aktörskap definierades som en process över tid.	X	
2.	Identitet studerades som karriäridentitet.	X	
3.	I karriärstigarna hittades kulturella modellberättelser.	X	
4.	Den individuella betoningen framträdde i högre grad i karriärtypen ”de aktiva” jämfört med de andra karriärtyperna.		X
5.	Den sociala betoningen framträdde i högre grad i karriärtypen ”entreprenörerna” jämfört med de andra karriärtyperna.		X
6.	Uthållighet och ihärdighet betonades i synnerhet hos karriärtyperna ”de aktiva”, ”de vindlande” och ”kompetenskännarna”.	X	
7.	Man behöver stöd för karriärplaneringen, särskilt som ung.		X
8.	Karriärtyperna var kopplade till kön.		X

I uppgift 13 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –0,5 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad".
Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 13

Ange det alternativ som motsvarar varje påstående.

		Traditionella karriärteorier	Nyare karriärteorier	Faktorer som utmanar nya karriärteorier
1.	Betydelser som tillskrivs karriären uppkommer genom jämlik växelverkan.			X
2.	Individuella livsberättelser och individens roll i utvecklingen av sig själv betonas.		X	
3.	Åldersrelaterade utvecklingsstadier framträder som förklarande faktorer för hur karriären utvecklas.	X		
4.	I valet av karriär avspeglas det osäkra arbetslivet och slumpens roll.		X	

I uppgifterna 14–16 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –0,33 poäng för fel svar.

Minuspoängen räknas med två decimalers noggrannhet. Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad". Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 14

Varför kan begreppet "karriär" kritiseras som term sett ur de senaste karriärteoriernas perspektiv?
Välj rätt alternativ.

a) Begreppets ursprung hänvisar till en vagntväg och därför är begreppet inte längre begripligt i modernt språkbruk.	
b) Begreppet omfattar endast personer som varit framgångsrika i yrkeslivet.	
c) Begreppet antyder att en karriär är ett utvecklingsförlopp med en enda riktning.	X
d) Begreppet lägger alltför stor tonvikt på individens möjlighet att påverka sitt yrkesval.	

Uppgift 15

På vilket sätt hanterar forskarna utformningen av olika karriärtyper? Välj rätt alternativ.

a) Forskarna studerar sambanden mellan karriärtyper och individers temperament.	
b) Forskarna visar att det finns tydliga orsakssamband bakom uppkomsten av karriärtyper.	
c) Forskarna framlägger försiktigt potentiella orsaker till uppkomsten av karriärtyper.	X
d) Det framgår inte av datamaterialet vilka faktorer som leder till olika karriärtyper och forskarna är inte heller intresserade av frågan.	

Uppgift 16

Hanhimäki m.fl. tillämpar narrativ metodologi i sin forskning så att

a) bägge forskningsfrågorna besvarades utifrån en induktiv analys av materialet.	
b) deltagarna i studien skrev texter som forskarna analyserade omgående.	
c) deltagarna i studien skrev texter som enligt uppgiftsbeskrivningen skulle behandla teman som enligt teorin var relevanta samt även relationerna mellan dessa teman.	
d) deltagarna i studien skrev texter utifrån vilka forskarna bland annat utformade berättelser.	X

I uppgift 17 får du +2 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och -0,2 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad".

Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 17

Föreställ dig att du har gjort en motsvarande studie som Hanhimäki, Vähäsantanen och Rantanen, men ditt material utgörs inte av textinlägg, utan av intervjuer med vuxna om deras karriärbanor.

Ange den karriärtyp som passar ihop med respektive intervjuutdrag.

		De metodiska	Kompetens kännarna	De aktiva	De passionsstyrda	De vindlande	Entreprenörerna
1.	"Innan min sista stortävling hade jag redan provat på att träna en grupp juniorer. Jag märkte att jag faktiskt gillade det, eftersom jag är en människonära person och tycker om att umgås med barn och unga. Efter min egen tävlingskarriär fullföljde jag studierna i idrottsvetenskaper och blev sedan ganska snart tränare på heltid. Det är helt sanslöst att min favoritaktivitet i barndomen slutligen blev ett meningsfullt yrke för mig och att jag fortsätter inom samma gren, nu som en entusiastisk tränare. Mina drömmar och min viktiga livsfilosofi har burit mig, och jag har i det här jobbet fått kombinera två saker som inspirerar mig, nämligen idrott och arbete med människor."				X		
2.	"Vi har många lärare i min släkt, och redan i gymnasiet visste jag att jag också ville söka till lärarutbildningen. Det gav motivation för gymnasiestudierna, då jag visste vad jag studerade för. Jag hade också klart för mig att jag efter klasslärarstudierna skulle återvända till hembygden för att arbeta där. Min partner hade en arbetsplats i	X					

	deras familjeföretag som väntade, så vi talade aldrig på allvar om att slå oss ner någon annanstans. Till mitt yrkesval bidrog också att jag tagit reda på att flera klasslärare på orten skulle gå i pension inom loppet av några år. Ett halvår efter att jag tagit examen fick jag sedan en fast tjänst i byskolan. Arbetet har stärkt känslan av att det här är exakt det som jag vill jobba med.”						
3.	”Jag hade jobbat några år som sjukskötare, när skiftarbetet började ta för mycket på hälsan. Jag blev tvungen att sjukskriva mig och jag var arbetslös en tid, tills jag fick anställning som skolgångsbiträde i vår lokala högstadieskola. Ett par år jobbade jag med det och blev intresserad av att utbilda mig till speciallärare. Dessvärre fick jag inte genast en studieplats, så jag vikarierade ett år som obehörig lärare. På tredje försöket blev jag slutligen antagen till speciallärarutbildningen. Just nu gillar jag mitt arbete, men det är ju omöjligt att veta vart livet kommer att föra mig.”					X	
4.	”Vägen till min nuvarande anställning började med en praktikplats under det sista året av mina studier i vuxenpedagogik. Då arbetade jag med utbildningsplanering som praktikant på sommaruniversitetet, och när min handledare blev föräldraledig fick jag hoppa in som vikarie. Jag hade redan under studierna varit aktiv i ämnesföreningen och i ungdomsorganisationen i ett parti, och min erfarenhet av att organisera saker och ting har varit till stor hjälp när det gäller att få jobb. Trots att min utbildning inte kvalificerade mig för ett specifikt yrke, fick jag ändå lära mig mycket nyttigt genom att delta i allt möjligt redan som ung. Det lönar sig alltid att fördomsfritt testa på nya saker och etablera nätverk.”			X			

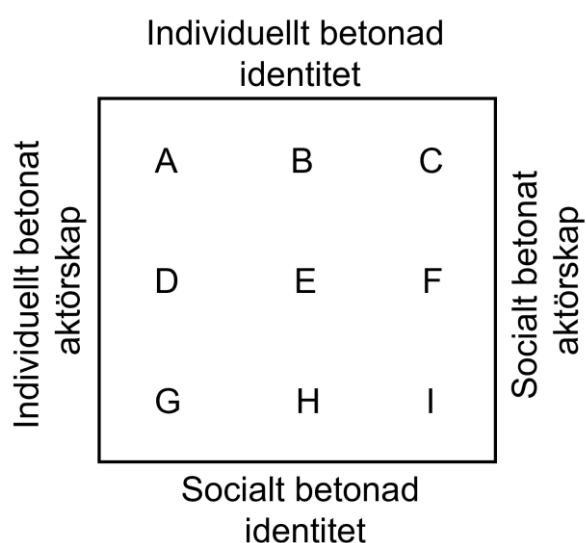
5.	"Min chef var den första som frågade om jag inte borde studera till lärare. Som kock hade jag handlett en och annan cateringstuderande som praktiserade hos oss. Jag hade inte tidigare tänkt på att matlagning inte var min enda styrka, utan att jag också hade det tålamod som behövdes för att vägleda andra in i yrket. Så jag började fundera närmare på mina kunskaper och färdigheter och på hurdan lärare i huslig ekonomi jag skulle vara. Jag pratade också med en yrkesvalspsykolog, vilket stärkte min uppfattning om vad jag är bra på."		X				

I uppgift 18 får du +2 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och -0,11 poäng för fel svar.

Minuspoängen räknas med två decimalers noggrannhet. Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad". Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 18

Figur 2 kan användas för att åskådliggöra olika karriärtypers positionering med avseende på aktörskap och identitet. Ange vilken karriärtyp som motsvarar bokstäverna A–I i figur 2.

		A	B	C	D	E	F	G	H	I
1.	De metodiska				X					
2.	Kompetenskännarna								X	
3.	De aktiva							X		
4.	De slumpdrivna									X
5.	De passionsstyrda	X								
6.	De vindlande						X			
7.	Entreprenörerna		X							

Uppgifterna 19–26 hänför sig till artikeln av Kauppi och Pettersson ”John Deweys reflektiva tänkande och det rådande pedagogiska idealet för kritiskt tänkande”.

I uppgifterna 19–22 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –1 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet ”Jag svarar inte på frågan”.

Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 19

Vilka av följande påståenden beskriver kritiskt tänkande enligt den allmänt rådande uppfattningen?

		Beskriver	Beskriver inte
1.	Kritiskt tänkande kan ses som ett paradig.	X	
2.	Kritiskt tänkande kan beskrivas som ett karaktärsdrag.	X	
3.	Inom kritiskt tänkande är det inte nödvändigt att behärska slutledningsregler eller slutledningslogik.		X
4.	Kritiskt tänkande utvecklar irrationellt självbestämmande.		X
5.	Kritiskt tänkande är ett pedagogiskt mål på alla utbildningsnivåer.	X	
6.	Kritiskt tänkande är indoktrinering.		X
7.	Kritiskt tänkande är bara färdigheter.		X

Uppgift 20

Vilka av följande påståenden beskriver Deweys reflektiva tänkande?

		Beskriver	Beskriver inte
1.	Utforskande tänkande kan ses som identiskt med reflektivt tänkande.	X	
2.	Reflektivt tänkande handlar endast om individers handlingar.		X
3.	Reflektivt tänkande är att utforska och målmedvetet pröva hypoteser.	X	
4.	Reflektivt tänkande omfattar tydliga, på varandra följande, faser i en linjär envägsprocess.		X
5.	Det lönar sig att träna på reflektivt tänkande i påhittade situationer.		X
6.	Tillväxt är ett begrepp som beskriver individuella funktionsbegränsningar.		X
7.	I Deweys kunskapsteoretiska utgångspunkter kan en indelning i ett kognitivt medvetande och kunskap identifieras.		X

Uppgift 21

Är följande citat ur *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen* (2014) förenliga med reflektivt tänkande enligt den pedagogiska filosofen John Dewey?

		Ja	Nej
1.	"Att lära sig kunskaper och färdigheter är en kumulativ [växande] process som ofta kräver lång och ihärdig träning."		X
2.	"Att använda kroppen och olika sinnen har stor betydelse för tänkande och lärande."	X	
3.	"Värdediskussioner som förs tillsammans med eleverna ger dem förutsättningar att identifiera och definiera värden och värderingar som de konfronteras med samt att kritiskt reflektera kring dem."	X	
4.	"Den grundläggande utbildningen bygger på det mångskiftande finländska kulturarvet."		X
5.	"Etiska och estetiska aspekter ger upphov till reflektion över vad som är värdefullt i livet."	X	
6.	"Elevens självbild i kombination med självkänslan och tron på sin egen förmåga inverkar på hurdana mål eleven ställer upp för sig."		X
7.	"Lärandet är en oskiljbar del i den process då individen växer som människa och då man skapar ett gott samhällsliv."	X	

Uppgift 22

Ange om påståendet är sant eller falskt.

		Sant	Falskt
1.	Teorin om kritiskt tänkande har sina rötter i pedagogiken.		X
2.	Kritiskt tänkande innefattar inte bedömning av tillförlitligheten i grunderna för olika uppfattningar.		X
3.	Kritiskt tänkande och rationalitet kan ur ett filosofiskt perspektiv betyda samma sak.	X	
4.	Kritiskt tänkande som ett kriterium för kunskap och berättigande representerar en deweyisk approach.		X
5.	Antalet moment i den reflektiva processen varierar, men riktningen i processen är alltid framåt.		X
6.	Det är tillräckligt om man i livet och studierna använder sig av reflektivt och kritiskt tänkande.		X

I uppgift 23 får du +2 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och -0,5 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag svarar inte på frågan".

Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 23

Hurdant tänkande främjar de nedannämnda pedagogiska praktikerna? Ange hurdant tänkande som bäst främjas av den pedagogiska praktiken.

		Främjar kritiskt tänkande	Främjar reflektivt tänkande	Främjar egentligen varken kritiskt eller reflektivt tänkande
1.	Läraren ber studerande ta fram information om fördelar och nackdelar med användning av mobila enheter under lektionerna samt bedöma och jämföra olika informationskällors tillförlitlighet.	X		
2.	Läraren delar in studerandena i två grupper. Grupperna ska debattera kring styrkor och svagheter i reformen av stödet för lärande. Efter debatten diskuterar man tillsammans de framförda motiveringarnas giltighet.	X		
3.	Läraren presenterar för sina studerande en femstegsmodell för hur man skall ingripa när arbetsron i klassrummet störs. Studerandenas kunskaper om stegen i modellen kontrolleras genom ett prov.			X
4.	Under undervisningspraktiken skriver studerande dagbok i vilken de reflekterar de över känslor som praktikens olika situationer har väckt hos dem och hur dessa upplevelser eventuellt förändrats över tid.		X	
5.	En ämnesförening har förgäves anhållit om ekonomiskt stöd från fakulteten för att ordna en veckoslutskurs om "Förebyggande och hantering av våld". De studerande börjar fundera på alternativa lösningar till situationen och känner efter vilka av metoderna som verkar bäst.		X	
6.	Läraren ger studerandena i uppdrag att jämföra läroböcker i historia från olika årtionden och analysera vems perspektiv varit gällande i historieskrivningen under årtiondena och hur giltiga de motiveringar som beskrivs i böckerna har varit.	X		
7.	Läraren ber studerandena leva sig in i en utmanande situation i sina liv, där de är tvungna att ta upp en svår fråga, exempelvis någonting som oroar dem med någon annan. Studerandena ska sedan fundera på hur det lönar sig att ta upp den svåra frågan med den andra personen.		X	
8.	Läraren och studerandena övar tillsammans tekniker för bra röst användning. Läraren förevisar olika röstövningar och andningstekniker som studerandena upprepar.			X

I uppgifterna 24–25 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –0,33 poäng för fel svar.

Minuspoängen räknas med två decimalers noggrannhet. Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad". Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 24

Välj det alternativ som bäst beskriver relationen mellan reflektivt tänkande och kritiskt tänkande.

a) Reflektivt tänkande bygger på många olika processer och processteg vilka till sina egenskaper skiljer sig från kritiskt tänkande.	
b) De är helt olika varandra.	
c) Reflektivt tänkande kan på ett allmänt plan delvis också innehålla likadana rationella händelser som kritiskt tänkande.	X
d) Utifrån en kritisk granskning beskriver bådadera samma processer, även om man inom de olika inriktningarna använder sig av olika begrepp.	

Uppgift 25

Inom reflektivt tänkande intresserar man sig

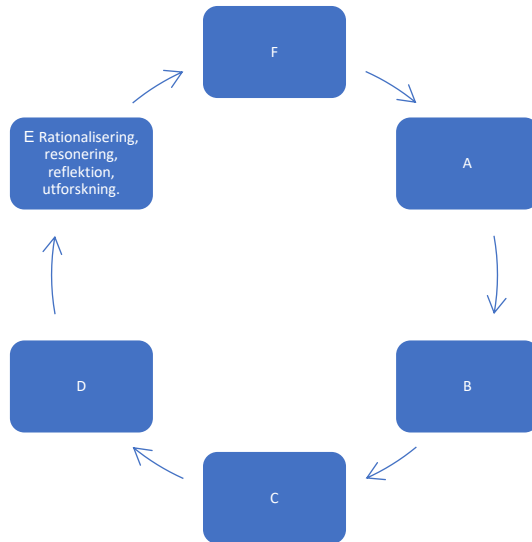
a) för intuition, kroppslighet, känsla och estetik, men inte för slutresultatet.	
b) endast för att processen för tänkande och arbete har många faser och är mänsklig.	
c) för stegen i processen, men också för att hitta en meningsfull lösning eller ett meningsfullt resultat, åtminstone tillfälligt.	X
d) för en likadan process som inom kritiskt tänkande.	

I uppgift 26 får du +2 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –0,25 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag svarar inte på frågan".
Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 26

Alex har börjat fundera på meningen med sitt liv. Placera de nedan beskrivna stegen i Alex reflektiva och utforskande tänkande på rätt ställe i figur 3 utgående från beskrivningen i Deweys bok *How we think*. (Figur 3 är en förenklad modell som inte tar hänsyn till att man kan röra sig fram och tillbaka mellan stegen.)

		A	B	C	D	F
1.	Bekanta sig med den lokala verksamheten i en djurskyddsorganisation och prova på att arbeta som volontär för den.					X
2.	Leta efter svar på hur man kan bygga upp sitt eget liv så att det är meningsfullt och avspeglar ens person.			X		
3.	Diffus ångest kring den egna existensen och dess mening.	X				
4.	Att göra antaganden om vad man själv intresserar sig för (t.ex. djur) och vad som ger en känsla av personlig uppfyllelse.				X	
5.	Antydningar om eller glimtar från hur det egna livet skulle kunna vara mer meningsfullt.		X			

Uppgifterna 27–30 hänför sig till samtliga artiklar

I uppgift 27 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –0,33 poäng för fel svar.

Minuspoängen räknas med två decimalers noggrannhet. Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad". Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 27

Jämför de tre artiklarna med varandra. Vilka av följande påståenden är inte korrekta?

a) Samtliga är vetenskapliga artiklar, trots att studierna har genomförts på olika sätt.	
a) I två av artiklarna presenteras empiriska grunder för påståendena.	
b) En artikel är närmast utformad som en berättelse.	X
c) Samtliga artiklar innehåller referenser till teorier eller tidigare forskning.	

I uppgifterna 28–29 får du +2 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje obesvarad fråga och –0,33 poäng för fel svar.

Minuspoängen räknas med två decimalers noggrannhet. Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag lämnar frågan obesvarad". Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 28

Granska de forskningsmetodiska besluten i artiklarna. Vilken artikel beskriver påståendet?

		Tuominen m.fl.	Hanhimäki m.fl.	Kauppi & Pettersson	Beskriv er inte någon av artiklar na
1.	Forskningsmaterialet har analyserats med både kvalitativa och kvantitativa metoder.		X		
2.	I studien har endast empiriskt kvalitativt material använts.		X		
3.	I datainsamlingen har man använt en observationsmetod.				X
4.	Inget empiriskt material har samlats in för analys.			X	
5.	Frågeformuläret innehöll både kvalitativa och kvantitativa delar.				X
6.	I datainsamlingen användes färdiga enkäter som utvecklats tidigare.	X			

Uppgift 29

I uppgiften beskrivs problem med tillförlitligheten och hur studien kunde ha gjorts bättre. Välj den av artiklarna som bäst motsvarar beskrivningen.

		Tuominen m.fl.	Hanhimäki m.fl.	Kauppi & Pettersson	Ingen av studierna
1.	Insamling av longitudinellt empiriskt material skulle ha gjort det möjligt att undersöka förändringar över tid i de studerade fenomenen.	X			
2.	Eftersom de texter som använts för studien har skrivits för länge sedan, är det utmanande att tolka dem.			X	
3.	Deltagarna i studien representerade inte olika läroanstalter i tillräcklig grad.	X			
4.	Forskningsmaterialet innehöll så många slumpmässiga felaktigheter att en del av slutledningarna vilade på en svag grund.				X
5.	Det finns dokumenterade belägg för att det fenomen som studerades har förändrats efter insamlingen av datamaterialet.	X			
6.	Studiens urval var alltför litet för att tillförlitliga slutsatser skulle vara möjliga.				X
7.	En del av studiens källor har visat sig vara otillförlitliga.				X
8.	Användning av olika register som datamaterial skulle ha gett en bredare bild av det studerade fenomenet.	X			

I uppgift 30 får du +1 poäng för varje rätt svar, 0 poäng för varje uteblivet svar och -0,25 poäng för fel svar.

Om du inte vill svara på en fråga, väljer du alternativet "Jag svarar inte på frågan".

Ifall provtiden tar slut innan du är klar, sparas den senaste svarssituationen som ditt svar.

Uppgift 30

Välj det begrepp som bäst motsvarar beskrivningen.

		Reflektivt tänkande	Kritiskt tänkande	Välbefinnande i studierna	Perfektionism	Identitet
1.	"Jag har övat mycket inför det här provet. Jag har läst mycket och gjort massor med uppgifter, vilket har upplevts meningsfullt och nyttigt. Å andra sidan saknade jag möjlighet att prata med en kompis om provmaterialet. Det hade varit nyttigt att dela med sig och ta del av synpunkter på innehållet i provet och på så sätt berika den egna förståelsen."	X				
2.	"Jag har läst massor inför det här provet – kanske för mycket. Det har varit ett jättestort jobb och jag har ibland varit väldigt trött, men nu är jag taggad, för provet är redan i morgon. Jag ser också fram emot följande kurs i ämnet."			X		
3.	"Läraren sade att det inte kommer att räcka till i provet att man kan allt utantill. Jag vet att framgång i provet kräver att man kan analysera information och dra slutsatser utifrån den information man tagit till sig. Å andra sidan är jag också medveten om att jag behöver kunna göra jämförelser och välja mellan närliggande alternativ."		X			
4.	"Det drar ihop sig till ett svårt prov. Jag är visserligen van vid att lägga upp en noggrann läsplan och studera flitigt. Därför gör jag bättre än bra ifrån mig i proven. Jag ställer också alltid upp höga mål för mig. Jag kan inte komma ihåg att jag skulle ha tänkt på mig själv och mitt sätt att studera på något annat sätt."					X
5.	"Jag har jobbat massor inför provet i morgon, men är ändå väldigt nervös. Jag vill klara mig utmärkt i provet, men samtidigt är jag rädd för att inte behärska provmaterialet tillräckligt väl."				X	